

Mennesker med handicaps arbejdsmarkedstil- knytning og oplevelser med jobcenteret

BAGGRUND

Formålet med dette analysenotat er at belyse de udfordringer og barrierer, som personer med handicap møder i job-søgningsprocessen og i arbejdslivet generelt. Notatet undersøger desuden de fordomme, som mennesker med handi-cap møder blandt kolleger, arbejdsgiver og jobcentre. Resultaterne i undersøgelsen bygger på en rundspørge blandt mennesker med handicap.

HOVEDRESULTATER

- **58 pct.** af respondenterne angiver, at deres handicap i høj grad har påvirket deres jobchancer.
- **22 pct.** af respondenterne har oplevet fordomme i forbindelse med deres jobsøgning. Det drejer sig om alt fra tvivl om evnen til at kunne udføre arbejdet, højt fravær, urimelige tilpasninger og fordomme baseret på uvidenhed eller misforståelser om handicapet.
- **41 pct.** af respondenterne, der har været i kontakt med jobcenteret indenfor de sidste fem år, mener at kontakten med jobcenteret har haft en negativ betydning for deres livskvalitet. Hvoraf 88 pct. mener kontakten har været en psykisk og følelsesmæssig belastning, 68 pct. mener det har øget deres økonomiske bekymringer og for 60 pct. af respondenterne har kontakten betydet forringet selvværd.

OM UNDERSØGELSEN

Resultaterne i analysenotatet bygger på en rundspørge udsendt til DH-webpanel, der består af mennesker med fysisk, psykisk, kognitivt og sensorisk handicap. Det har været muligt for pårørende til mennesker med handicap at svare på vegne af personen med handicap – det er især mennesker med kognitivt handicap, hvor det er en pårørende, der har svaret.

Resultaterne bygger på svar fra 661 respondenter fra DH webpanel. Rundspørgen er udsendt af Analyse Danmark på vegne af Danske Handicaporganisationer i løbet af december 2023.

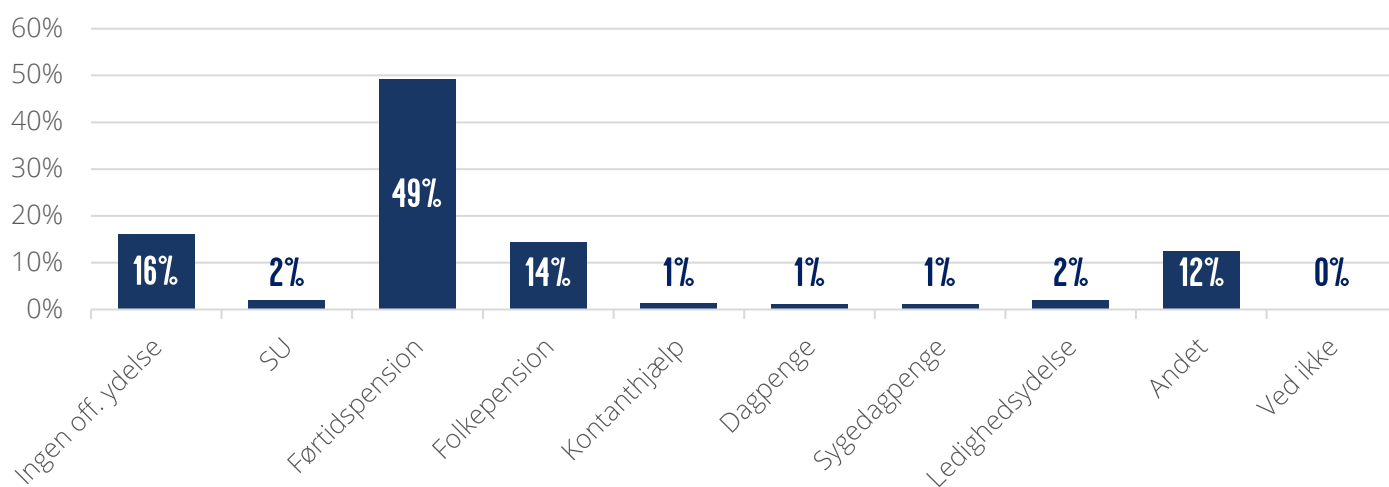
Indhold

Tilknytningen til arbejdsmarkedet.....	3
Mødet med arbejdspladsen	8
Mødet med jobcenteret	11
Om undersøgelsen	14

Tilknytningen til arbejdsmarkedet

16 pct. af respondenterne med enten et fysisk, psykisk, kognitiv eller sensorisk handicap har svaret, at de ikke modtager nogen offentlige ydelser i øjeblikket. 84 pct. af respondenterne har svaret, at de modtager en offentlig ydelse i øjeblikket. Den største gruppe er personer, der modtager førtidspension. 49 pct. af respondenterne modtager førtidspension, 14 pct. modtager folkepension, 2 pct. modtager SU, 2 pct. modtager ledighedsydelse, 1 pct. modtager kontanthjælp, 1 pct. modtager dagpenge, 1 pct. modtager sygedagpenge og 12 pct. modtager en anden offentlig ydelse end nævnte *jf. figur 1*.

Figur 1: Andelen, der modtager offentlig ydelse i øjeblikket

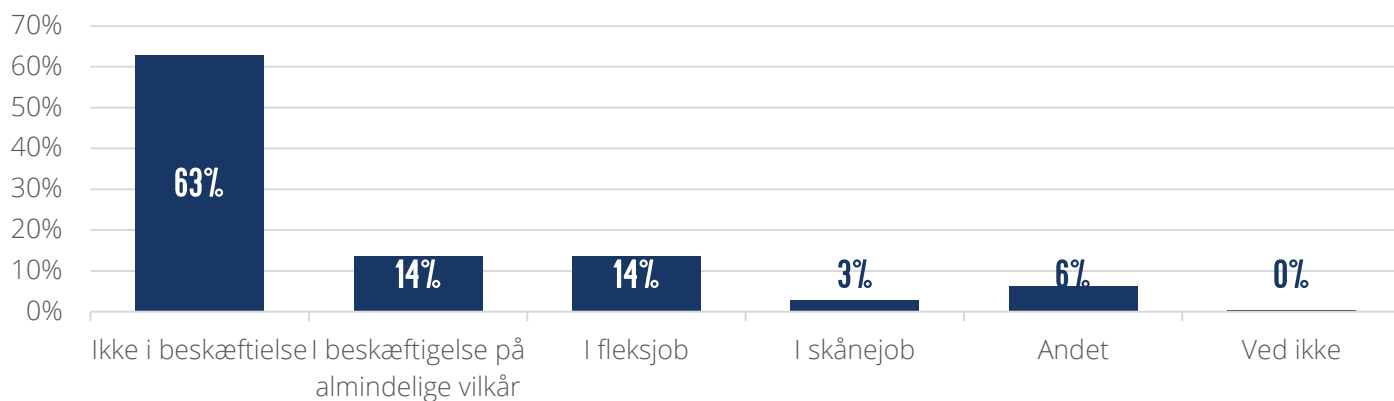

Note: På baggrund af 661 besvarelser.

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023.

63 pct. af respondenterne er ikke i beskæftigelse i dag. 37 pct. er i beskæftigelse, hvoraf 14 pct. er i beskæftigelse på almindelige vilkår, 14 pct. i fleksjob, 3 pct. i skånejob og 6 pct. i andet som fx seniorjob, virksomhedspraktik, beskyttet beskæftigelse, *jf. figur 2*.

Figur 2: Arbejdsmarkedstilknytning blandt personer med handicap

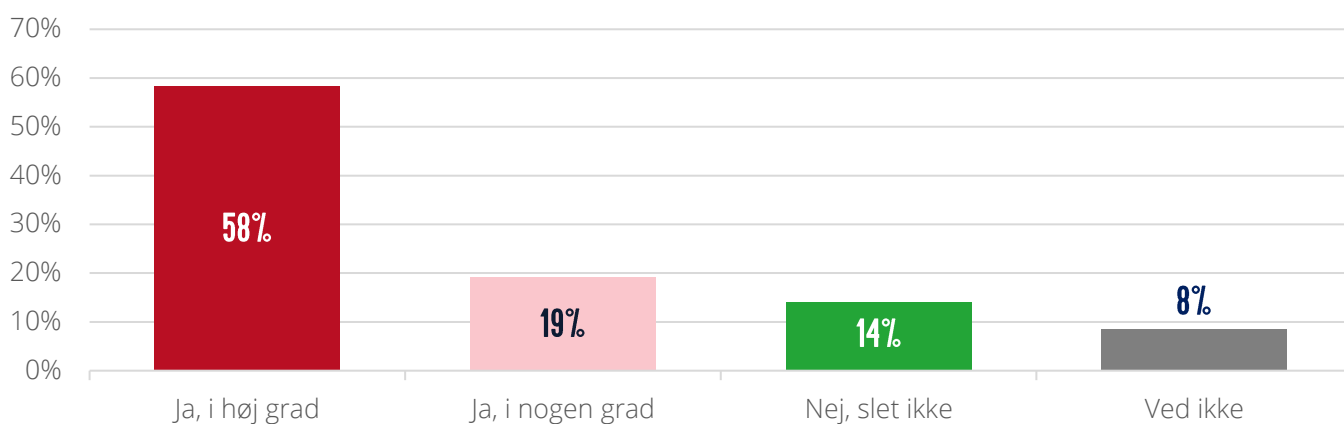

Note: På baggrund af 661 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

58 pct. af respondenterne har svaret, at deres handicap i høj grad har påvirket deres chancer for at få et job. 19 pct. af respondenterne har svaret, at deres handicap i nogen grad har påvirket deres chancer for et job. For 14 pct. af respondenterne har deres handicap slet ikke haft betydning for at få et job.

Figur 3: Har dit handicap påvirket dine chancer for at få et job?

Note: På baggrund af 661 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

Tabel 1: Eksempler på barrierer, der påvirker chancerne for at få et job

1. Beskæftigelsesbarrierer

Mange respondenter oplever betydelige barrierer for beskæftigelse. Disse inkluderer både fysiske og psykiske udfordringer relateret til deres handicap, samt samfundsmæssige og arbejdspladsmæssige barrierer.

2. Behov for fleksibilitet og tilpasning

Der er et klart behov for større fleksibilitet og tilpasning af arbejdspladser til mennesker med handicap. Dette omfatter både fysisk tilgængelighed og tilpasning af arbejdsopgaver og -tider.

3. Stigma og misforståelser

Stigma og misforståelser omkring handicaps påvirkning på arbejdsevne er en udbredt bekymring. Der er behov for øget opmærksomhed på og bekæmpelse af fordomme og stereotype opfattelser i samfundet og på arbejdspladser.

4. Understøttelse og ressourcer

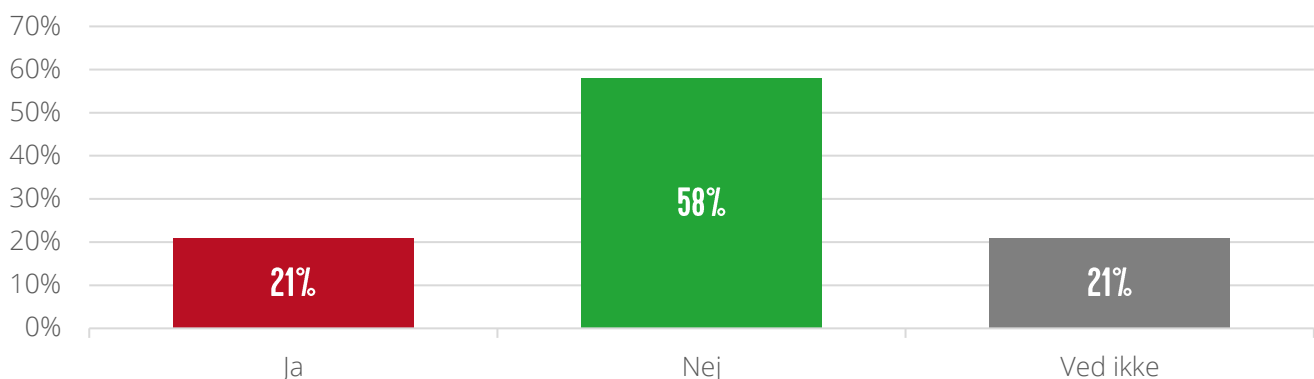
Respondenterne udtrykker et behov for mere støtte og ressourcer, både i processen med at søge arbejde og i forhold til at fastholde en ansættelse. Dette inkluderer støtte til jobsøgning, karriererådgivning, og arbejdspladsintegration.

5. Politik og lovgivning

Der er behov for at revidere og forbedre politikker og lovgivning for bedre at imødekomme behovene hos mennesker med handicap. Dette inkluderer både beskæftigelseslovgivning og generelle politikker om handicap.

21 pct. af respondenterne har oplevet at føle sig diskrimineret i forbindelse med en ansættelsesproces på grund af deres handicap. 58 pct. af respondenterne har aldrig oplevet diskrimination i forbindelse med en ansættelsesproces.

Figur 4: Har du nogensinde følt dig diskrimineret i en ansættelsesproces på grund af dit handicap?

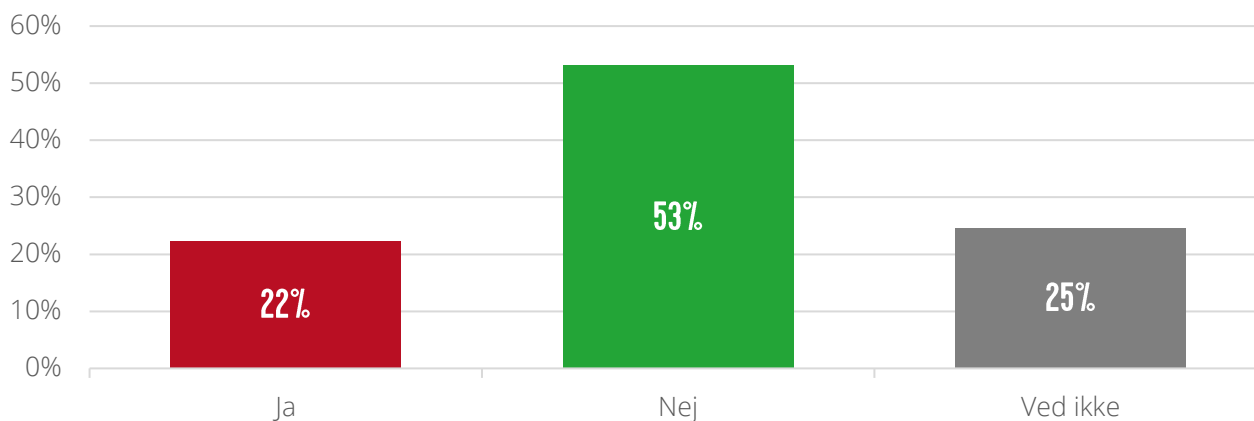

Note: På baggrund af 661 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

22 pct. af respondenterne har oplevet fordomme i forbindelse med deres jobsøgning. 53 pct. af respondenterne har ikke oplevet fordomme i forbindelse med deres jobsøgning.

Figur 5: Har du oplevet fordomme i forbindelse med din jobsøgning?

Note: På baggrund af 661 besvarelser

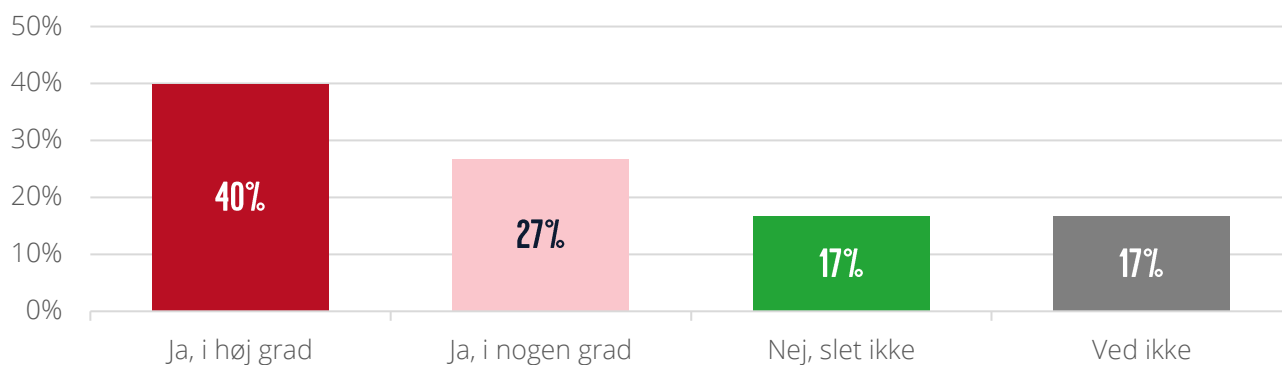
Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

Tabel 2: Eksempler på fordomme i forbindelse med jobsøgning

- 1. Personer med handicap er mindre kompetente eller i stand til at udføre jobopgaver effektivt**
Respondenter oplever ofte spørgsmål eller tvivl om deres evne til at udføre arbejde, specielt hvis handicapet er kendt af arbejdsgiveren.
- 2. Personer med handicap vil have højere fravær eller vil ikke være pålidelige medarbejdere**
Respondenter rapporterer om fordomme, der antyder, at de vil have meget fravær på grund af deres handicap, hvilket påvirker deres chancer for at få et job.
- 3. Tilpasninger til personer med handicap er urimelige eller giver dem en uretfærdig fordel**
Respondenter støder på fordomme i nogen miljøer, hvor nødvendige tilpasninger ses som en byrde eller uretfærdig fordel, hvilket kan føre til eksklusion og manglende muligheder.
- 4. Mangel på forståelse og accept af, hvordan forskellige handicapter påvirker individer, fører til generaliseringer og fejlopfattelser**
Respondenter med mindre synlige og usynlige handicaps, såsom psykiske lidelser, oplever ofte fordomme baseret på uvidenhed eller misforståelser om deres tilstand.
- 5. Personer med fysiske handicaps kan ikke arbejde i mange jobtyper, især job med fysisk aktivitet.**
Kørestolsbrugere og personer med synshandicap møder ofte antagelser om, at de ikke kan udføre bestemte arbejdsopgaver, selvom de kan have kompetencerne og teknologien til at overkomme disse fysiske barrierer.

40 pct. af respondenterne har i høj grad følt, at deres handicap har påvirket deres karrieremuligheder negativt. 27 pct. har oplevet det i nogen grad og 17 pct. har slet ikke følt deres handicap har haft betydning for deres karrieremuligheder.

Figur 6: Har du følt, at dit handicap har påvirket dine karrieremuligheder negativt?

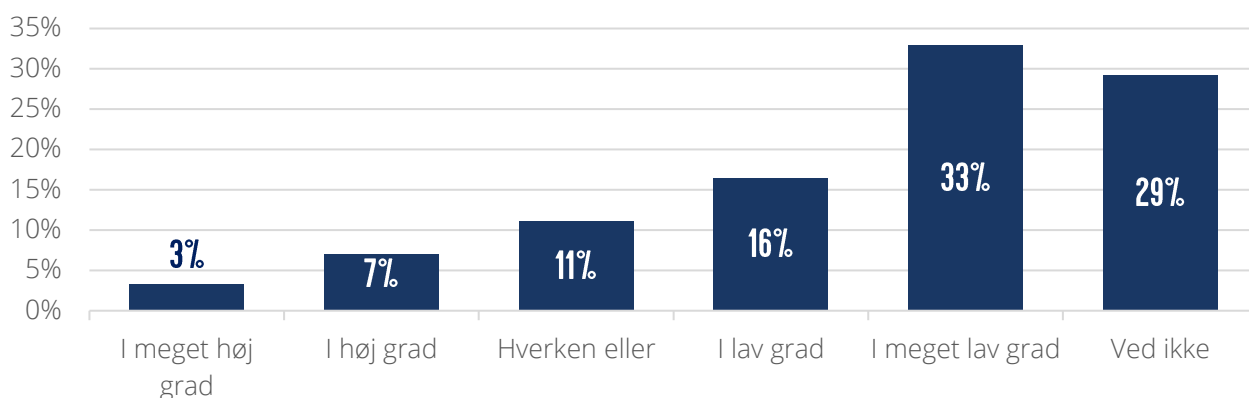
Note: På baggrund af 661 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

Mødet med arbejdspladsen

3 pct. og 7 pct. af respondenterne, der er i arbejde i øjeblikket, oplever hhv. i meget høj grad og i høj grad, at fysiske barrierer på deres nuværende arbejdsplads hindrer dem i at udføre deres arbejde på lige fod med deres kolleger. 16 pct. og 3 pct. af respondenterne, der er i arbejde i øjeblikket, oplever hhv. i lav grad og i meget lav grad, at fysiske barrierer på deres nuværende arbejdsplads hindrer dem i at udføre deres arbejde på lige fod med deres kolleger.

Figur 7: Hindrer fysiske barrierer dig i at udføre dit arbejde?

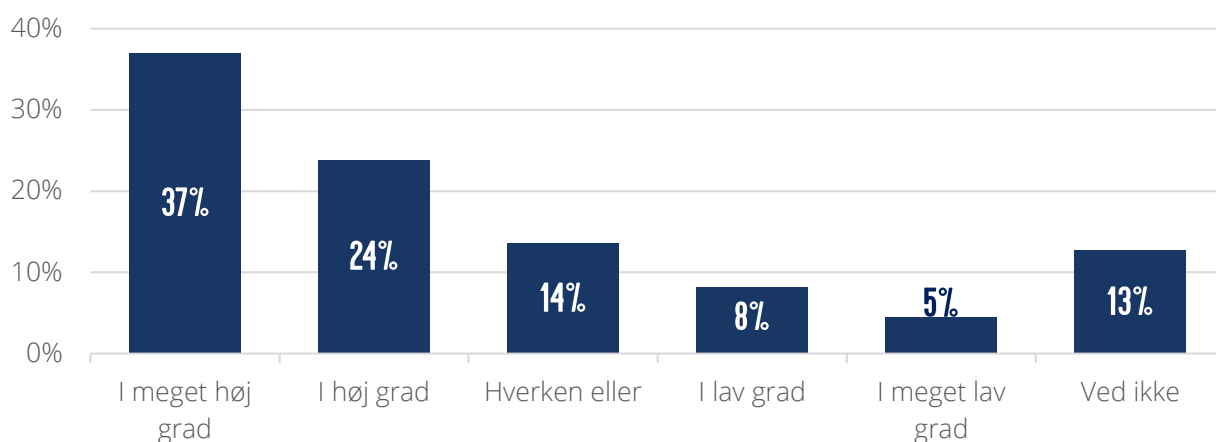

Note: På baggrund af 243 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

37 pct. og 24 pct. af respondenterne, der er i arbejde i øjeblikket, oplever hhv. i meget høj grad og i høj grad at være inkluderet i det sociale liv på deres nuværende arbejdsplads på lige vilkår med deres kolleger. 8 pct. og 5 pct. af respondenterne oplever hh. i lav grad og i meget lav grad at være inkluderet i det sociale liv på deres arbejdsplads.

Figur 8: Er du inkluderet i det sociale liv på din arbejdsplads?

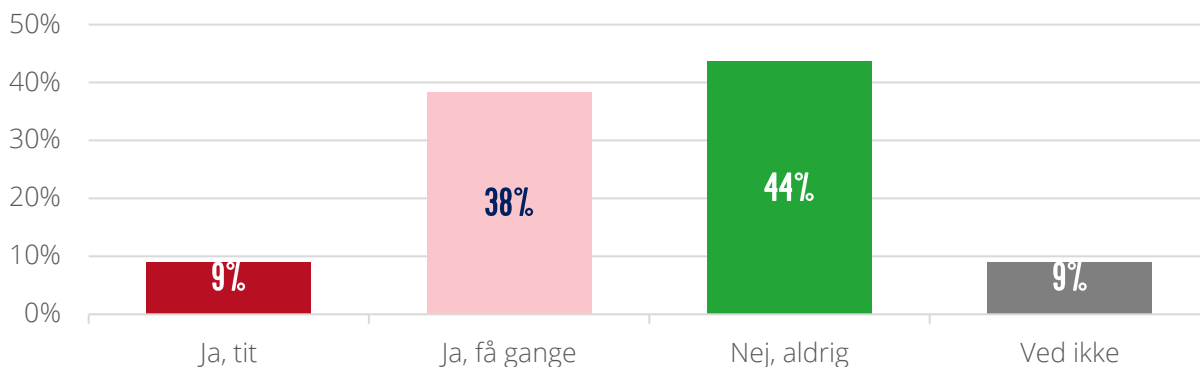
Note: På baggrund af 243 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

9 pct. af respondenterne, der i øjeblikket er i arbejde, oplever tit fordomme eller manglende forståelse på deres arbejdsplads på grund af deres handicap. 38 pct. oplever det få gange og 44 pct. oplever det aldrig.

Figur 9: Har du oplevet fordomme eller manglende forståelse på arbejdspladsen på grund af dit handicap?

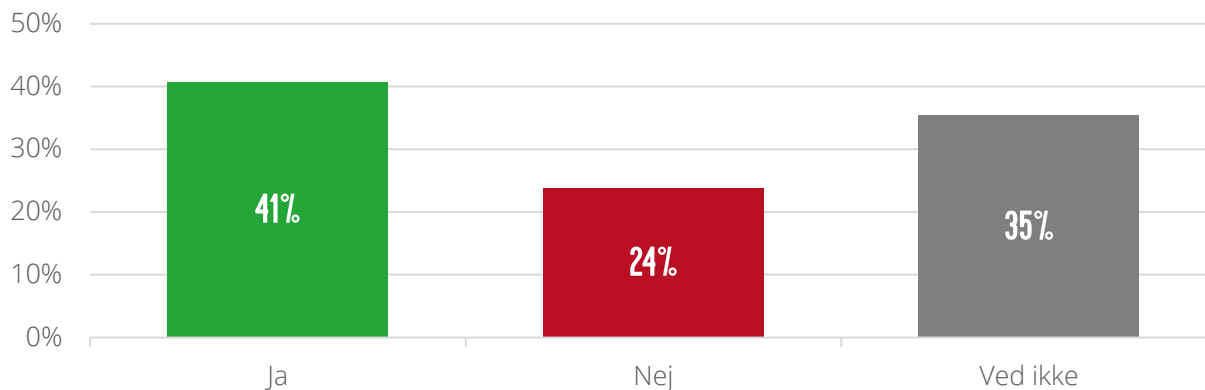

Note: På baggrund af 243 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

41 pct. af respondenterne, der i øjeblikket er i arbejde, angiver at deres arbejdsplads har en politik for at ansætte og inkludere mennesker med handicap. 24 pct. angiver, at deres nuværende arbejdsplads ikke har nogen, mens 35 pct. ikke ved det.

Figur 10: Har din arbejdsplads en politik for at ansætte og inkludere mennesker med handicap?

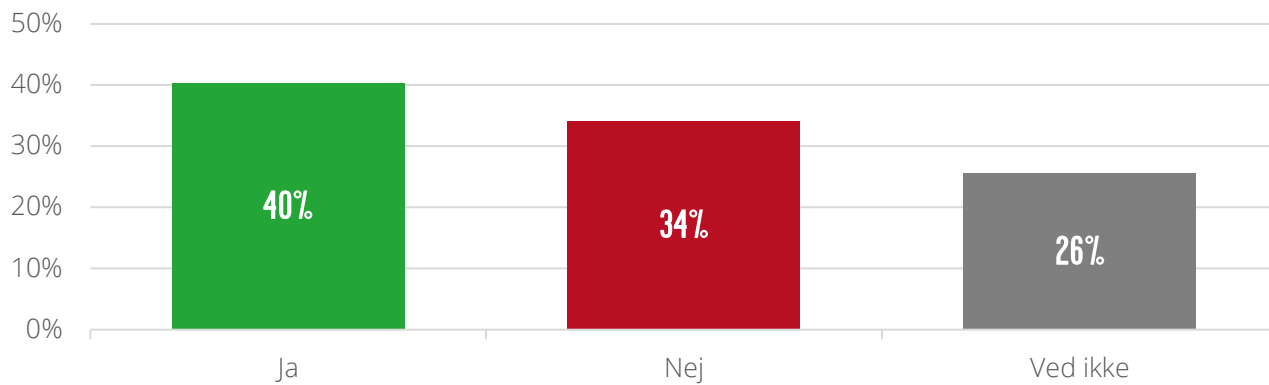

Note: På baggrund af 243 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

40 pct. af respondenterne, der i øjeblikket er i arbejde, oplever at blive tilbudt efteruddannelse og karriereudvikling på lige fod med deres kolleger. 34 pct. oplever det ikke, mens 26 pct. ikke ved det.

Figur 11: Bliver du tilbudt efteruddannelse og karriereudvikling på lige fod med dine kollegere?

Note: På baggrund af 243 besvarelser

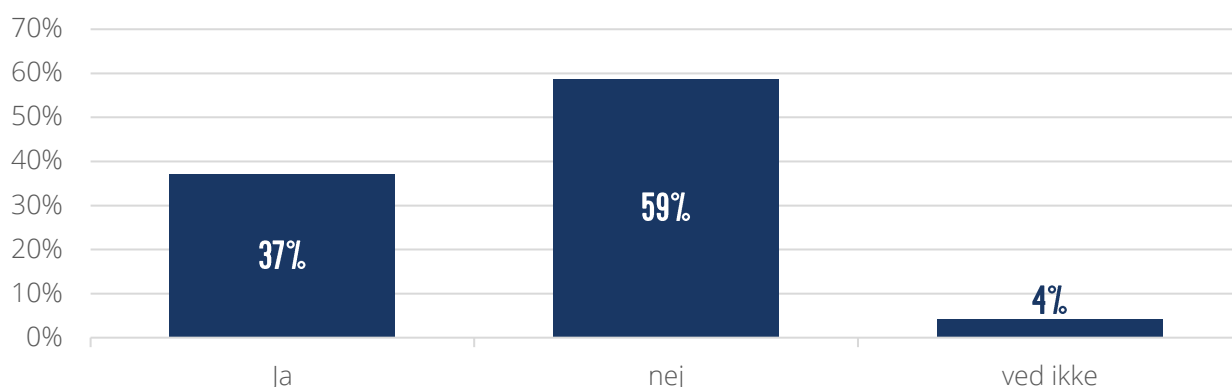
Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

b

Mødet med jobcenteret

37 pct. af respondenterne har været i kontakt med jobcenteret indenfor de sidste fem år. 59 pct. har ikke været i kontakt med jobcenteret.

Figur 12: Har du været i kontakt med jobcenteret de sidste fem år?

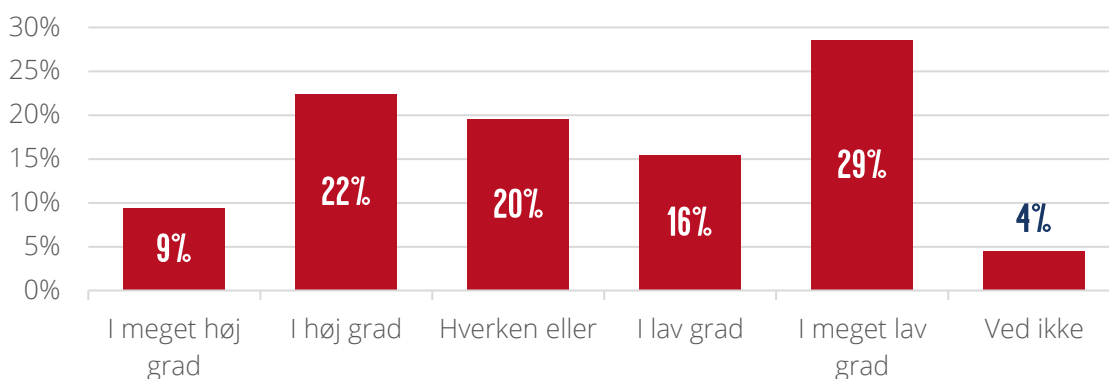

Note: På baggrund af 661 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

Hhv. 9 pct. og 22 pct. af respondenterne, der har været i kontakt med jobcenteret indenfor de sidste fem år, føler i meget høj grad og i høj grad, at de har fået støtte og forståelse af medarbejderne i jobcenteret i forhold til deres behov som følge af deres handicap. Hhv. 16 pct. og 29 pct. af respondenterne, der har været i kontakt med jobcenteret indenfor de sidste fem år, føler i lav grad og i meget lav grad, at de har fået støtte og forståelse af medarbejderne i jobcenteret i forhold til deres behov som følge af deres handicap.

Figur 13: Føler du dig støttet og forstået af medarbejderne i jobcenteret i forhold til dine behov som følge af dit handicap?

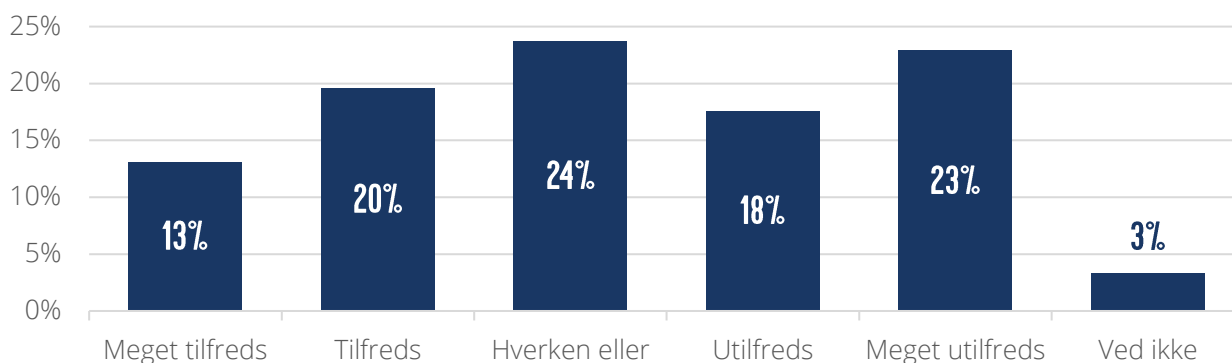

Note: På baggrund af 245 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

Hhv. 13 pct. og 20 pct. af respondenterne, der har været i kontakt med jobcenteret indenfor de sidste fem år, har været meget tilfreds og tilfreds med den hjælp og støtte de har været fra jobcenteret. Hhv. 18 pct. og 23 pct. af respondenterne, der har været i kontakt med jobcenteret indenfor de sidste fem år, har været utilfreds og meget utilfreds med den hjælp og støtte de har været fra jobcenteret.

Figur 14: Er du tilfreds med den hjælp og støtte du har fået fra jobcenteret?

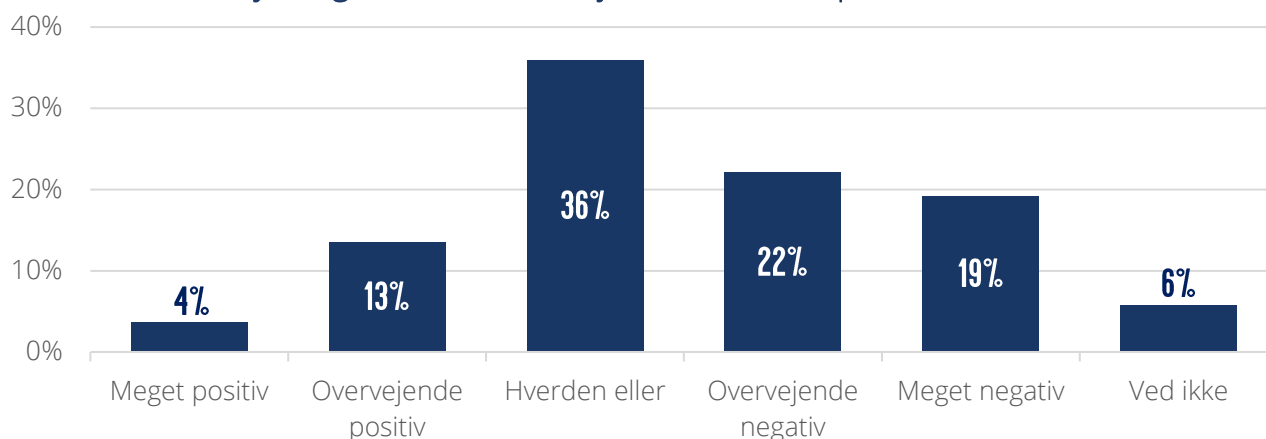

Note: På baggrund af 245 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

Hhv. 4 pct. og 13 pct. af respondenterne, der har haft kontakt til jobcenteret indenfor de sidste fem år, har kontakten med jobcenteret haft en meget positiv eller en overvejende positiv betydning for deres livskvalitet. Hhv. 22 pct. og 19 pct. af respondenterne, der har været i kontakt med jobcenteret indenfor de sidste fem år, har kontakten med jobcenteret haft en overvejende negativ eller meget negativ betydning for deres livskvalitet.

Figur 15: Hvilken betydning har kontakten til jobcenteret haft på din livskvalitet?

Note: På baggrund af 245 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

Tabel 3: Eksempler på positive og negative oplevelser med jobcenteret

1. Empatiske medarbejder

Flere respondenter fremhæver positive oplevelser med enkelte medarbejdere i jobcentret, der udviste empati og forståelse for deres situation.

2. Dårlige erfaringer med systemet og processen

Mange respondenter oplever negative aspekter af systemet, herunder komplekse og langvarige processer, skiftende sagsbehandlere, og en følelse af at blive kastet rundt i systemet uden reel fremgang.

3. Mangel på forståelse og støtte

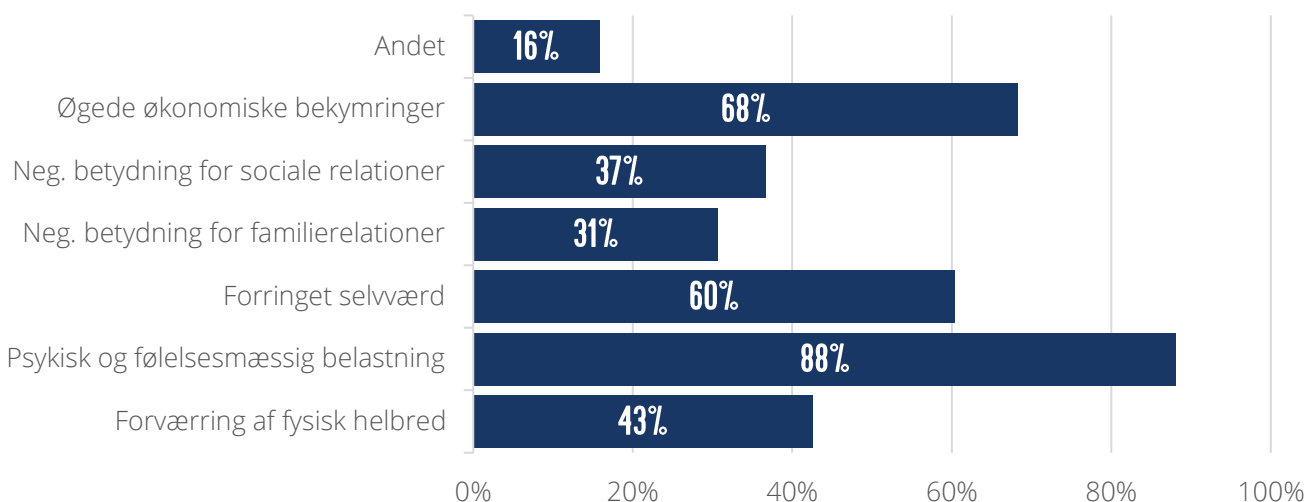
Flere respondenter udtrykker frustration over manglende forståelse for deres behov og manglende relevant støtte fra jobcentret, især i forhold til specifikke handicaps og begrænsninger.

4. Kommunikation og konsistens

Udfordringer med kommunikation og konsistens i sagsbehandlingen er en hyppig kilde til frustration, hvor respondenter oplever at skulle starte forfra med hver ny sagsbehandler og mangel på opfølgning på deres sager.

Blandt respondenterne, der har haft en overvejende negativ eller meget negativ kontakt til jobcenteret, svarer 88 pct., at kontakten til jobcenteret har påvirket deres livskvalitet psykisk og følelsesmæssigt belastning. For 68 pct. har det betydet øget økonomiske bekymringer. For 60 pct. har kontakten været med til at forringe deres selvværd. 43 pct. af respondenterne mener, at kontakten har forværret deres fysiske helbred.

Figur 16: Hvordan har kontakten til jobcenteret påvirket din livskvalitet negativt?

Note: På baggrund af 101 besvarelser

Kilde: Spørgeskema udsendt til DH-webpanel december 2023

Om undersøgelsen

Resultaterne i analysenotatet bygger på en rundspørge udsendt til DH-webpanel. DH-webpanel består af mennesker som selv vurderer de har mindst ét handicap eller længerevarende sygdom, det kan være fysisk, psykisk, kognitivt og sensorisk handicap. Fysiske handicap kan fx være lammelse, amputation, muskelsvind, gig, multipel sklerose og ryglidelse. Psykiske handicap kan fx være bipolar, skizofreni, angst og ADHD. Kognitive handicap kan fx være udviklingshandicap, autisme spektrum forstyrrelse og læringsvanskeligheder (fx ordblind). Sensoriske handicap kan fx være blindhed, nedsat syn, høretab, døvhed, tale- og kommunikationsvanskeligheder. Resultaterne pga. af DH-webpanel bygger på svar fra 661 besvarelser.

Rundspørgen er udsendt af Analyse Danmark på vegne af Danske Handicaporganisationer i løbet af december 2023. Undersøgelsen er gennemført ved at Analyse Danmark har inviteret deltagere fra Danske Handicaporganisationers Panel. Respondenterne er inviteret via e-mail til at besvare et online-spørgeskema.

Det har været muligt for pårørende med mennesker med handicap at svare på vegne af personen med handicap – det er især mennesker med kognitivt handicap, hvor det er en pårørende der har svaret. Dette er gjort for ikke at udelukke grupper af mennesker med handicap i rundspørgen.